

Čtvrt roku Asociace

Uplynulo přes čtvrt roku od ustavení Asociace. Jelikož dosud nevznikly (s výjimkou Brna) regionální skupiny, které byly ustavujícím shromážděním požadovány a schváleny jako základní jednotky činnosti Asociace, považuje Rada za nutné informovat stručně členy o práci Asociace, především o práci své, případně ustavených pracovních skupin.

Nejprve k formálním a organizačním záležitostem. V květnu byla Asociace právně registrována, byl zřízen bankovní účet a následně mohly být rozeslány členské registrační listy (jsou zároveň přihláškou) a složky všem registrovaným zájemcům. Do současné doby registrační listy vrátila a členské příspěvky zaplatila asi třetina z původně více než pětiset zaregistrovaných.

Za nedostatečné považuje Rada dosavadní fungování vnitřní struktury Asociace a kontakt s členy prostřednictvím skupin. Proto znovu vyzývá k ustavení regionálních skupin, případně základních jednotek v Praze). Aby mohly být ustaveny odborné a pracovní skupiny, žádá Rada o zaslání registračních listů ty, kdo za zaregistrovaných tak neučinili. Současně pokládáme za vhodné a potřebné sdělit svůj nezáměr o členství v Asociaci. Zároveň Rada žádá členy a zájemce o sdělení podnětů k fungování vnitřní struktury Asociace. Po skončení období dovolených je nutno práci skupin zahájit. Asociace by působila jen značně omezeně, kdyby její činnost spočívala výhradně na Radě a menším počtu dobrovolných spolupracovníků.

Důležitým předpokladem činnosti Asociace je umístění sekretariátu. Dosud nebylo dosaženo dohody s Obcí architektů o umístění v budově v Letenské ulici č. 5 v Praze (ani Obec architektů však není majitelem tohoto objektu). Prozatím umístění fakticky trvá. V případě, že k dohodě s Obcí architektů nedojde, bude nutno uvažovat o vyhledání jiného vhodného prostoru. Rada variantní umístění hledá.

Co se týká materiálního zajištění Asociace, prozatím nebylo ukončeno jednání o dotaci s ministerstvem životního prostředí a ministerstvem financí. Asociace má proto k dispozici pouze finance z členských příspěvků a vložného. Vlastní technické a materiální prostředky, díky finanční situaci, nemá dosud žádné a používá po dohodě tyto prostředky cizí.

Nejpodstatnější oblastí činnosti Rady je postupné prosazování existence Asociace, její působení v nově vznikajících správních a odborných strukturách i na veřejnosti, ale také navazování zahraničních styků.

Nejužší kontakt je s ministerstvem životního prostředí, které řídí obor. Všechna závažná rozhodování na úseku územního plánování a urbanismu jsou pracovníky MŽP s Asociací konzultována a naopak, Rada přichází sama s podněty a stanovisky (mj. např. výzva ministru Moldanovi, kterou v tomto vydání Aktuality publikujeme). Kontakt s pracovníky MŽP je sice dobrý, ale postavení územního plánování v rámci tohoto resortu není takové, jaké bychom si přáli. Zavalení nově se formujícího ministerstva nahromaděnými ekologickými problémy je mimořádné.

Za obzvláště důležité považuje Rada působení Asociace v našich městech, v obcích. Proto také vyzývá členům Asociace k volbám do samospráv. O vzniku Asociace jsme informovali zvláštním dopisem národní výbory všech českých a moravských (i slezských) měst, s některými jsme navázali dílčí kontakty (mj. účastí zástupců Asociace v konkursních komisích na obsazení funkcí hlavních architektů měst).

Asociace spolupřipravuje seminář pro pracovníky samospráv, zejména budoucí, jejíž podstatnou součástí bude problematika urbanismu a územního plánování.

Vztah s novými odbornými a zájmovými organizacemi je poznamenán současnou celospolečenskou tendencí k decentralizaci a zúženým skupinovým zájmům. Rada je přesvědčena o nutnosti co nejužší spolupráce například s Obcí architektů, Svazem stavebních inženýrů, ekologickými iniciativami a rovněž o nalezení společné řeči se Svazem měst a obcí. Spolupráce se školství v době prázdnin spočívá jen na osobních kontaktech. Na ČVUT se Asociace snaží iniciovat mezioborové studium územního plánování a správy území (dopisem rektorovi).

Je nutno se zmínit o "Společnosti pro územní plánování, urbanismus a životní prostředí", která vznikla v rámci ČSVTS. Rada Asociace je přesvědčena, že je žádoucí každá iniciativa v našem oboru a s vedením společnosti spolupracuje. Členství ve Společnosti vyplývá z členství ve VTS a z činnosti v Asociaci se naprosto vzájemně nevylučuje. Naopak by se měly působky VTS na urbanistických pracovištích k této Společnosti přihlásit. Obě organizace mají poněkud odlišné poslání. Společnost především odborné a vzdělávací, Asociace usiluje o širší působnost, jak vyplývá ze stanov, zejména pak ve vztahu k státním, samosprávným, zájmovým a odborným strukturám.

Velmi obtížné se Asociace prosazuje ve sdělovacích prostředcích. Byla již zahájena spolupráce s televizí a rozhlasem. Tisk, zejména široké publicity, je orientován jiným směrem. Uplatnění ve sdělovacích prostředcích závisí na osobních kontaktech. Prozatím bude Asociace používat k publicitě časopis Územní plánování a urbanismus a dále nově vzniklý Stavební kontakt.

Podánilo se již navázat některé zahraniční styky. V první řadě je to kontakt s ISOCaRP, mezinárodní urbanistickou organizací, jejížhož srpnového kongresu se zástupci Asociace účastní. Dále byl navázán styk se zahraničními partnery v oboru technické infrastruktury a jsou předpoklady kontaktů v sociálních vědách. Také navazování zahraničních styků závisí, díky dosavadní izolaci, na kontaktech osobních.

V neposlední řadě považuje Rada Asociace za velmi důležité být v těsném styku a spolupracovat se členy Asociace, kteří byli v červnových volbách zvoleni do nejvyšších zákonodárných institucí. Členové Asociace jsou poslanci jak Federálního shromáždění, tak České národní rady.

Zvláštní pozornost věnuje Rada legislativě. Zabývá se jí dosud jediná vzniklá pracovní skupina. Práce je obtížná, neboť s normotvornou činností máme málo zkušeností a dosud obecně vládné v přípravě zákonů značná nekoordinovanost (naštěstí spolupracuje skupina se zasvěceným právníkem "od zdroje"). S novým zákonem o územním plánování počítá vláda až v dalších letech. Asociace bude usilovat, aby zákon nevyšel až následně po všech souvisejících zákonech a zejména, aby s těmito zákony byl v souladu. Aktuální jsou nyní zákony o obcích, okresních úřadech a rovněž o statutárních městech. K nim předkládá skupina stanoviska.

Co se týká hospodářské činnosti Asociace a na ustavujícím shromáždění schváleného hospodářského zařízení - je mu věnován zvláštní krátký článek na jiném místě tohoto vydání aktualit.

Závěrem dyé konstatování:

- že Rada pocituje, jak se totalitnímu systému podařilo odnaudit nás samostatné iniciativě, jejímu praktickému prosazení a že se to musíme znovu učit
- že vývoj postavení urbanismu a územního plánování v posledním půlroce a situace mnoha pracovišť oboru plně opodstatňují potřebnost naší Asociace.

Karel Nettwall

Agentura zatím nezahájila svou činnost. Přestože Asociace již získala několik nabídek z národních výborů, na jejichž základě by ještě v tomto roce bylo možné vykázat určitý finanční zisk, dospěla Rada Asociace po podrobném prozkoumání všech stávajících legislativních a ekonomických podmínek, v nichž by agentura pracovala, k závěru "prozatím činnost agentury nezahajovat".

Co z toho plyne? Kupodivu v tomto stadiu zatím jisté výhody. Zprostředkovací činnost bude vykonávat Asociace jako právnická osoba přímo a výsledkem by měly být výhodnější podmínky jak pro zpracovatele konkrétních zakázek a pro Asociaci, tak pro objednatele. Konkrétní podmínky zprostředkovatelské činnosti Asociace bude Rada projednávat a okamžitě s nimi seznámí prostřednictvím Aktuality č. 4 všechny členy.

Vážený pane ministře !

Vážený pan
RNDr. Bedřich Moldan, CSc
ministr vlády ČR
pro životní prostředí

Praha, 14. srpna 1990

Vážený pane ministře !

Při poslední a zatím jediné návštěvě zástupců naší Asociace u Vás dne 12.4. t.r. (za přítomnosti pánů: náměstka Říhy, ředitele odboru Floriána a ředitele Terplanu Anderleho) byla m.j. také probírána otázka zachování regionálních urbanistických pracovišť jako existujících kvalifikovaných týmů a nositelů znalostí o území.

Předpoklady přežití těchto pracovišť, jmenovitě krajských urbanistických středisek, se však zhoršují a u některých není jistá jejich existence již počátkem příštího roku. Důvodů je několik, m.j.:

- Začlenění do krajských projektových ústavů, institucí, které svou velikostí a neoperativností nemají naději na úspěch v tržní ekonomice.

- Likvidace krajů a krajských národních výborů jednak jako zřizovatelů výše zmíněných projektových ústavů, jednak jako přímých objednavatelů značné části (někdy až poloviny) územně plánovacích prací, kterými se urbanistická střediska živila.

- Dočasná neujasněnost, jakým způsobem a jakou formou bude v budoucnu probíhat územní regulace měst, krajiny a území republiky vůbec, takže okresy a zejména města, obce nevědí co požadovat od urbanistických pracovišť nebo si dokonce ani nutnost územní regulace plně neuvědomují. (Domníváme se, že existující územně plánovací dokumentace po nezbytných úpravách je po přechodnou dobu pro územní regulaci sídel využitelná).

Urbanistická střediska se dosud živila sama, byla tzv. výrobními pracovišti. Je pravděpodobné, že část jejich produkce v minulosti nebyla objektivně potřebná, vyplývala ze zájmů centralistického systému a byla i odrazem plýtvání lidskou prací. Je také téměř jisté, že racionální přístup k urbanistickým a územně plánovacím úkolům by mohl znamenat zmenšení počtu pracovníků těchto středisek. Jsme však přesvědčeni, že by měla být v nějaké formě zachována.

Působnost Terplanu jako celorepublikové odborné územně plánovací instituce je zřejmá a uznávaná. Plně se však osvědčila jeho spolupráce právě s krajskými urbanistickými středisky. Ta doplňují globální přístup Terplanu znalostmi detailu často až po jednotlivé významné objekty.

Urbanistická střediska jsou pracoviště komplexní a to ve dvojitým smyslu. Jednak komplexností profesního přístupu k území - na rozdíl od resortních regionálních pracovišť (např. vodohospodářských, hygienických, památkářských apod.), jednak relativně komplexním zastoupením potřebných profesí ve svém týmu. Pro Vaši informaci: Tato pracoviště mají většinou kromě několika architektů ekologa, ekonoma, geografa, vodohospodáře, energetika, dopravního odborníka, krajináře, specialistu výpočetní techniky a jiné. Někde jsou specializace suplované či kumulované. Minimální velikost komplexního pracoviště je kolem dvaceti pracovníků. Domníváme se, že v regionech velikosti dosavadních krajů, je možné takováto komplexní pracoviště udržet, ale že by bylo neúnosné je zřizovat v jednotlivých menších, jako jsou uvažované oblasti, příp. okresy.

V území větších měst (zhruba nad 50 tis. obyv.) by mohly regulační funkce v území a soustředění informací o území provádět útvary hlavních architektů a to z pohledu města samotného. Pro regulaci nadsídelských vztahů, pro krajinu a menší sídla by rozpad urbanistických středisek znamenal zánik místa možné regulace územního vývoje i znalostí soustředěných čtvrt století.

Tato pracoviště mohou být využita nejen pro regionální regulaci územního vývoje a odborný urbanistický dozor (a samozřejmě pro zhotovování plánů měst, sídel a krajiny i v rámci podnikání), ale také např. pro regulaci a dozor ekologický, jako regionální partner centra v problematice sociální a ekonomické strategie a pro jiné činnosti vyžadující znalost území. V neposlední řadě je třeba se zmínit o informačních systémech o území, které bude nutno vybudovat na úrovni vyspělých zemí, v čemž tato pracoviště mohou sehrát podstatnou roli.

Není asi nutné zdůrazňovat, že ve všech vyspělých zemích existuje promyšlená regulace územního vývoje nejen v rámci centrální správy, ale také správy zemské či regionální a je jí přisuzována významná role.

Pane ministře, žádáme Vás proto, abyste zvážil kroky, které by pomohly zachovat personálně podstatnou konceptní kapacitu těchto pracovišť, jejichž pracovníci tvoří zhruba třetinu pracovníků oboru, alespoň po přechodnou dobu, než bude opět územní plánování a urbanismus samozřejmou součástí úspěšného demokratického systému. Regionální urbanistická pracoviště potřebují práci, aby přežila.

Srdečně zdravím za radu Asociace pro urbanismus a územní plánování

M. Nettwall

ing. Karel Nettwall
předseda

SOUTĚŽ

ministerstvo životního prostředí české republiky a ministerstvo výstavby a stavebnictví české republiky ve spolupráci s městským národním výborem v uherském hradišti vypisují k 10. červenci 1990 celostátní veřejnou anonymní soutěž na :

ideové urbanisticko-architektonické řešení dostavby

UHERSKÉ HRADIŠTĚ STARÉ MĚSTO

hlavním cílem soutěže je poznání názorů urbanistů a architektů na řešení nábřeží řeky moravy a na přestavbu a dostavbu prostoru, jenž má organicky propojit centrální městskou zónu s čtvrtí staré město. výsledkem soutěže bude získání ideového návrhu, který vytvoří předpoklady pro sledování optimální, efektivní a reálné formy rozvoje této části města. termín ukončení soutěže je pátek 30. listopadu 1990. organizacím garantem soutěže je

útvary hlavního architekta okresu uherské hradiště. soutěžní podmínky a podklady jsou vloženy k nahlédnutí na adrese :

útvary telefon 431

hlavního architekta
okresu uherské hradiště

ul. 9. května 686 66 uh. hradiště

podklady budou zaslány proti záloze 400 Kčs, nebo na dobírku všem zájemcům, kteří si je písemně objednají.

1. cena 70000

Upozornění pro všechny předběžně registrované zájemce o členství v Asociaci, kteří doposud nezaplatili členský poplatek a nezaslali vyplněný členský registrační list

Rada Asociace se obrací na všechny, kteří dosud váhají nebo se rozhodli nestát se členy Asociace, aby své rozhodnutí dali v brzké době na vědomí na adresu prozatímní kanceláře Asociace v Praze, Letenské ul. 5. Po tomto oznámení bude s dotýcnými přerušen kontakt a nebudou dále dostávat materiály Asociace a další informace.

publikace

TCPA

Planning Bookshop at PCL

The TCPA's Planning Bookshop is delighted to announce the opening of a new branch. This will take place in September on the Polytechnic of Central London's Marylebone Road site, and will represent an expansion of the Association's bookselling activities into broader academic circles.

DESKTOP PLANNING P Newton

Presents an authoritative and comprehensive coverage of microcomputers in planning with a substantive account of software tools and applications. Published 1989 £45.00 net ISBN 0 340 51945 2

Couch, C: URBAN RENEWAL

Intended for students of surveying, town planning, architecture and related subjects, provides an introduction to the theory and practical experience of urban renewal. Will also appeal to people and organisations, whether from the state or local communities, who wish to intervene in the 'natural' market-led process of urban renewal in order to modify the outcome in some way.

1990. H/B £25.00
P/B £12.00

The revival of localism

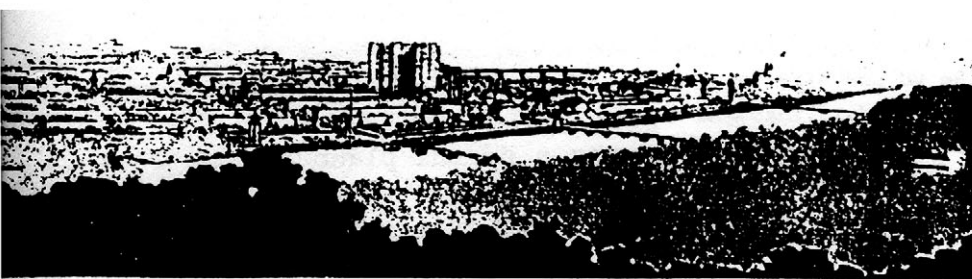
Back to the Future:
Modernity, Postmodernity
and Locality
By Philip Cooke
Unwin Hyman, 1990, £17.95

Neoclassical urban economics

Urban Economic Theory
By Masahisa Fujita
Cambridge University Press,
1989, £35.00

Aktuality 2

ASOCIACE PRO URBANISMUS A ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ

ASOCIACE PRO URBANISMUS A ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ

PŘEDVOLEBNÍ VÝZVA

k členům Asociace urbanismu a územního plánování,
všem urbanistům, architektům a odborníkům ve výstavbě

V listopadu se budou konat volby do místní samosprávy. Budou zrušeny Krajské národní výbory a zřízeny okresní úřady, které budou mít poradní resp. koordinační charakter. Nejdůležitějšími správními a výkonnými orgány v území budou nadále obecní zastupitelské úřady. Přípravy těchto voleb jsou již v plném proudu, brzo bude zahájena oficiální předvolební kampaň a do 25.9.1990 by měly být připraveny kandidátky.

Všichni víme, že donedávna se věnovala urbanismu a územnímu plánování pozornost v ústředních i místních orgánech jen potud, pokud se to hodilo centralistickému systému, v zásadě však byla našemu oboru ponechána pasivní role. V současnosti má územní vývoj na starost nové ministerstvo životního prostředí, které je doslova zavaleno nahromaděnými ekologickými problémy, a dosud nemůže věnovat územnímu plánování a urbanismu patřičnou pozornost. Dožívající orgány místní správy (až na vzácné výjimky) byly dosud také značně impotentní při ochraně a rozvoji svěřeného území.

Nadcházející volby do místní samosprávy nabízejí vzácnou příležitost prosadit do obecních úřadů zasvěcené a zanícené pracovníky našeho oboru, tedy odborníky obzvláště povolane k řízení měst a obcí. Jejich osvědčené a efektivní působení v samosprávě by nejen prospělo obcím samotným, ale mohlo by (a mělo) vytvořit tlak na nejvyšší orgány státní správy ku prospěchu urbanismu a územního plánování. Tlak zdola, "hlas lidu" by měl v tvořícím se demokratickém systému mít mnohem větší váhu než v posledním půlstoletí.

Rada Asociace proto vyzývá všechny své členy, všechny urbanisty, architekty a další spolupracovníky, aby se pokusili v maximální míře prosazovat odborníky ze svých řad jako kandidáty do samosprávy. Z minula máme všichni nechuť k podobným funkcím, ale měli bychom si uvědomit, že budujeme společnost jinou a musíme k tomu každý přispět podle svých schopností a sil. To je v současné době, podle našeho názoru, nejúčinnější způsob, jak prospět našemu oboru a naopak, jak náš obor může přispět úspěšným změnám ve společnosti. Vzhledem k již probíhajícím přípravám voleb toto úsilí nelze odkládat!

Přejeme Vám hodně síly a zdaru v této záslužné a smysluplné aktivitě.

V Praze 31.7.1990

Rada Asociace
pro urbanismus a územní plánování